

Gaudens

EBook WHISTLEBLOWING

**ZÁKLAD, KTERÝ POTŘEBUJETE VĚDĚT
O ZÁKONU O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ
A JEHO IMPLEMENTACI**

eBook WHISTLEBLOWING ©

- Úvod (str. 3)
- Co to vlastně je whistleblowing? (str. 4)
- Whistleblowing dle nového zákona (str. 4)
- Co mohou pracovníci ohlašovat? (str. 5)
- Vztahuje se na vás povinnost zavést vnitřní oznamovací systém? A pokud ano, od kdy? (str. 5)
- Co vám vnitřní oznamovací systém přinese, pokud bude správně nastaven? (str. 6)
- Jak se na whistleblowing připravit? (str. 6)
- Nezbytná dokumentace a postupy (str. 7)
- Nový zákon i novela stávajících (str. 7)
- Paragrafové znění změn provedených novelou AML zákona (str. 8)
- Jaké změny přinesla novela AML zákona? (str. 8)
- Jak whistleblowing implementovat? (str. 10)
- Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR ke třem dotazům ohledně implementace zákona z pohledu realitních zprostředkovatelů (str. 12)
- Stanovisko Finančního analytického úřadu ohledně dopadu zákona o ochraně oznamovatelů na povinné osoby podle AML zákona (str. 14)
- Zák.č. 171/2023, o ochraně oznamovatelů (str. 18)

Tento materiál je zpracován v souladu s právními předpisy, soudními a správními rozhodnutími a veřejně známými názory odborné právní veřejnosti, platnými k 25.7.2023.

Obsah materiálu je odborným právním názorem autorů, a jako takový není právně závazný.

Všechna práva vyhrazena.

eBook WHISTLEBLOWING

Základ, který potřebujete vědět o zákonu o ochraně oznamovatelů a jeho implementaci

"Kdyby nebylo EU, tak žádný whistleblowing v ČR neřešíme." Tak zní parafráze jednoho ze senátorů při schvalování nového zákona o ochraně oznamovatelů.

A na tomto prohlášení něco bude. Česká republika nepatří mezi země, kde by se již roky řešila ochrana oznamovatelů. Pro mnoho společností je whistleblowing synonymem "práskačství". Ať už pro vás oznamovatel znamená cokoli, od 1.8.2023 přichází zásadní změna - povinnost zavést oznamovací systém pro všechny veřejné instituce, veřejné zadavatele a zaměstnavatele s 250+ zaměstnanci.

Zákon č. 171/2023, o ochraně oznamovatelů, je nový předpis, který dopadne na všechny společnosti s 50 a více zaměstnanci. Kromě toho ale dopadne také na povinné osoby dle AML zákona, veřejné instituce, veřejné zadavatele. Zákon je účinný od 1.8.2023 a od tohoto data musí být zaveden vnitřní oznamovací systém a přijata další procesní opatření. Samozřejmě z účinnosti existují výjimky, přesně ty se dozvíte v textu níže.

A co zákon o ochraně oznamovatelů pro vás může zjednodušeně znamenat? Povinnost zavést vnitřní oznamovací systém, jmenovat řešitele oznámení, zajistit informování zaměstnanců a dalších osob, zajistit, že nebudou vůči oznamovatelům přijímána odvetná opatření. Prostě procesy, které zajistí, že každý pracovník bude mít možnost využít oznamovací kanál k hlášení nelegální činnosti na pracovišti.

Co whistleblowing řeší a na koho dopadá?

Nemůžeme začít jiným tématem, než obecným popisem nového zákona o ochraně oznamovatelů. V eBooku jsme shrnuli všechny základní oblasti, které nový zákon řeší, na koho se vztahuje, co lze na základě zákona ohlašovat. Od kolika zaměstnanců je whistleblowing povinný? Jaké hrozí sankce? Co dobře nastavený vnitřní oznamovací systém přinese? Prostě základní přehled o tom nejdůležitějším.

Současně se zákonem o ochraně oznamovatelů do Sbírek zákonů zaměřila také novela stávajících předpisů (vyhlášena pod č. 172/2023 Sb). A jednou z nich je novela zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon).

Whistleblowing dopadne na povinné osoby dle AML zákona bez ohledu na to, kolik mají zaměstnanců. Ochrana oznamovatelů se tak nevyhnu například:

- banky, finanční instituce,
- pojišťovny a pojišťovací zprostředkovatelé
- realitní, advokátní, účetní kanceláře.

Co to vlastně je whistleblowing?

Ne každý si potrpí na anglické pojmy. V tomto případě je však velmi složité nalézt český ekvivalent. Pojem whistleblowing pochází z 60. a 70. let a přišel k nám z USA, přičemž znamená upozorňování na podezřelé nebo trestné jednání na pracovišti. Jenže pro mnohé zaměstnance představuje jakékoliv upozornění obavu, že budou sami vystaveni negativním důsledkům tohoto oznámení. Například, že dojde k výpovědi.

A tak přichází zákon o ochraně oznamovatelů.

Z pohledu nově přicházejícího zákona se jedná o systém ochrany oznamovatelů, kteří upozorní na nekalé, neetické nebo nezákonné jednání v rámci organizace, pro niž vykonávají pracovní nebo obdobnou činnost.

Zákon o ochraně oznamovatelů řeší **podávání a postup posuzování oznámení o možném protiprávním jednání** a podmínky poskytování **ochrany fyzické osobě**, která oznámení učinila.

Oznamovatelé, kterým zákon přiznává ochranu, mohou být například:

- zaměstnanci (jak bývalí, tak i současní),
- uchazeči o zaměstnání,
- dobrovolníci,
- OSVČ,
- členové statutárních orgánů nebo další osoby působící u dodavatelů.

Whistleblowing dle nového zákona

Prakticky whistleblowing funguje tak, že oznamovatel upozorní na jím objevené porušení (nebo hrozící porušení) přímo společnost, které se to týká. Ve společnosti pak existuje pověřená osoba (řešitel oznámení) s mlčenlivostí, která oznámení přijímá.

Úkolem pověřené osoby je:

- posoudit důvodnost oznámení
- v případě potřeby navrhnout opatření k nápravě nebo odstranění nežádoucího či protiprávního stavu.

To vše za důsledné ochrany totožnosti oznamovatele a obsahu oznámení. Aby bylo minimalizováno riziko pro samotného oznamovatele, že bude vystaven odvetě ze strany společnosti.

Zákon o ochraně oznamovatelů umožňuje pracovníkům podávat oznámení také u Ministerstva spravedlnosti, případně, pokud selže vnitřní oznamovací systém zaměstnavatele, mohou oznámení zveřejnit.

Co mohou pracovníci ohlašovat?

Pokud je pracovník svědkem jednání, které představuje například:

- trestný čin;
- porušení povinností vyplývajících ze zákona o dani z příjmu právnických osob;
- porušení ochrany spotřebitele;
- porušení ochrany osobních údajů, soukromí;
- porušuje pravidla ochrany životního prostředí.

Oznámení se tak může týkat korupce, ale také ohrožení zdraví lidí, životního prostředí nebo nežádoucí jednání na pracovišti.

Dobrý interní oznamovací systém je zásadní. Pokud mu totiž budou vaši oznamovatelé věřit, tak se nestane, že by oznamovatel rovnou použil kanál vytvořený Ministerstvem spravedlnosti. Takový postup by mohl znamenat, že se o nežádoucím nebo protiprávním stavu dozví nejprve státní orgány.

Podle průzkumu společnosti Behavio 17 % dotázaných pracovalo v organizaci, kde docházelo k neetickému nebo nezákonnému jednání. A takové číslo opravdu není malé.

Vztahuje se na vás povinnost zavést vnitřní oznamovací systém a od kdy?

Účinnost pro některé začíná již 1.8.2023, ostatní mají čas do prosince 2023. Ve zkratce je pro ty největší společnosti **nad 250 zaměstnanců** tím rozhodným datem **1.8.2023** a pro ty menší společnosti **od 50 do 250 zaměstnanců** je pak důležité datum **15.12.2023**.

Pokud na vás dopadá AML zákon, nemusíte si lámat hlavu nad tím, zda musíte řešit whistleblowing. **Pro povinné osoby dle AML zákona není rozhodující počet zaměstnanců.** Takže i když máte pouze 5 kolegů, vnitřní oznamovací systém zavést musíte, a to od **1.8.2023** (z důvodu novelizace AML zákona účinné od 1.8.2023).

Pro doplnění, od 1.8.2023 se povinnosti podle zákona o ochraně oznamovatelů s drobnými výjimkami vztahují také na státní instituce, jako jsou:

- ministerstva,
- nezávislé úřady (jako Národní kontrolní úřad, Úřad pro ochranu osobních údajů),
- statní fondy,
- zdravotnická zařízení, nebo
- územně samosprávné celky s více než 10 000 obyvateli.

Povinnosti spočívající v zavedení systému pro řešení oznámení musí **do 15.12.2023** splnit mimo výše uvedené následující:

- zaměstnavatelé s nejméně 50 zaměstnanci,
- společnosti působící ve vybraných oborech (zejména finanční a pojišťovací služby).

Mezi zaměstnance se dle zákona neřadí osoby, které pro společnost pracují na základě dohody o spolupráci (prostě OSVČ). Za zaměstnance však budou považováni tzv. agenturní zaměstnanci.

Velice zásadní je, že i když nemusí mít organizace povinnost zavést systém pro řešení oznámení (např. má 40 zaměstnanců), tak stále musí chránit osoby v pozici oznamovatele a tyto mohou podávat oznámení. A pokud oznamovatelům není umožněno řešit věc interně, mohou se obrátit na Ministerstvo spravedlnosti nebo do médií.

Co vám vnitřní oznamovací systém přinese, pokud bude nastaven správně?

Možná se ptáte, proč byste vůbec měli něco jako vnitřní oznamovací systém zavádět. Níže uvádíme některé argumenty, které vás o tom mohou přesvědčit:

- nejsme zastánci strašení, ale vyhnete se pokutám, které jsou zákonem stanoveny až do výše 1 mil. Kč za každé jednotlivé porušení;
- významně přispějete k naplnění tzv. compliance programu, což je významnou složkou pro naplnění péče řádného hospodáře statutárního orgánu a omezení trestní odpovědnosti právnické osoby – ochráníte tedy všechny osoby na nejvyšších pozicích – jednatele, členy představenstva a další;
- oznámení whistleblowerů vyřešíte interně a diskrétně bez zájmu médií nebo státních orgánů, které by se pozvaly na kontrolu;
- ochráníte vaši společnost před protiprávním jednáním a ochráníte její pověst;
- dozvíte se o pochybeních na pracovišti, podvodech, krádežích, včas zahájíte boj s korupcí, mobbingem, bossingem, šikanou nebo obtěžováním či diskriminací;
- zmenšíte rizika hrazení kompenzací zaměstnancům či zákazníkům poškozeným možným protiprávním jednáním;
- zlepšíte vaši firemní kulturu a její otevření; nastolíte lepší a bezpečnější pracovní prostředí, ve kterém zajistíte právní ochranu zaměstnanců;
- ujistíte a ubezpečíte vaše zaměstnance, že jejich případné stížnosti či obavy budou vyslyšeny a nebudou za ně trestáni.

Jak se na whistleblowing připravit?

Zásadní je **příprava vnitřních předpisů a souvisejících procesů pro řešení oznámení.**

Částečný návod k tomu, co vše je třeba, nám dává zákon a směrnice, ale vždy je třeba uvažovat v souvislostech a řešit i specifické oblasti vašeho podnikání a požadavky jiných zákonů, které se vás týkají.

Bude třeba zavést interní systém řešení oznámení, které by měly fungovat v několika rovinách. **Oznámení byste totiž měli umět přijímat elektronicky, telefonicky i osobně pomocí jakési schránky důvěry.**

Nezbytná dokumentace a postupy

Co se týká dokumentace, je třeba zavést přinejmenším:

- interní dokumentaci pro řešení oznámení;
- externí dokumentaci směrem k zaměstnancům;
- externí dokumentaci směrem ke všem dalším partnerům a oznamovatelům.

Poté je třeba věnovat se způsobu přijímání oznámení a samotným kanálům, kdy je především vhodné zvolit a zavést vhodný elektronický nástroj pro řešení oznámení, který umí chránit identitu oznamovatele. Možností může být interní systém pro řešení oznámení, ale nejčastěji půjde o specializovaný systém, který umožní jednoduché a bezpečné řešení oznamování i jejich evidenci. Naše kancelář vám umí doporučit systémy dle vašich preferencí a potřeb.

Dalšími kanály mohou být také **speciálně zřízený email, chat, telefonní linka, nebo fyzická schránka důvěry**. Každý z těchto kanálů má svá specifika a je nutné je pečlivě nastavit tak, aby plnily svou funkci, byly dostatečně zabezpečené a zároveň přístupné oznamovatelům.

Jakmile máte dokumentaci a vhodné oznamovací kanály, přichází na řadu **výběr osoby, která bude odpovědná za řešení oznámení**.

Taková osoba bude zavázána povinností mlčenlivosti, bude chránit identitu oznamovatelů a měla by disponovat také dostatečným právním povědomím, aby byla schopna správně vyhodnotit potenciální rizika jednotlivých oznámení. Může se jednat o osobu, která je vaším zaměstnancem a zná prostředí vaší firmy nebo naopak můžete zvolit externistu, který stojí mimo vaši společnost a má odborné znalosti a zkušenosti, které využije při řešení oznámení. Pokud byste např. řešili jednotky oznámení ročně, bude spíše ekonomičtější řešit oznámení externě než proškolení interního řešitele.

Poslední nezanedbatelnou povinností je pak nutnost školení a seznámení všech relevantních osob a zaměstnanců s whistleblowingem.

Nový zákon i novela stávajících

Že se blíží nový zákon o ochraně oznamovatelů se můžete dočíst snad na všech webových stránkách advokátních kanceláří a poradenských společností. V polovině června byl do Sbírky zákonů odeslán k publikaci zákon o ochraně oznamovatelů (vyhlášen pod č. **171/2023 Sb.**, účinnost od 1.8.2023).

Současně s ním do Sbírky zamířila také novela stávajících předpisů (vyhlášeno pod č. **172/2023 Sb.**, účinnost od 1.8.2023). A jednou z nich je **novela** zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (**AML zákon**).

Tato novela zavádí povinnost mít vnitřní oznamovací systém u povinných osob dle AML zákona. Změněná věta v § 21 odst. 6 písm. b) tak pro povinné osoby bude znamenat zásadní úpravu systému vnitřních zásad.

Jaké změny přinesla novela AML zákona?

Whistleblowing a AML obecně

V AML zákoně už aktuálně existuje ustanovení, které upravuje povinnost povinných osob zavést vnitřní oznamovací systém, ve kterém mohou pracovníci a další osoby anonymně podávat oznámení o porušení AML zákona. Povinnost vyplývá z § 21 odst. 6 písm. b) AML zákona, přičemž oznamovací systém má být součástí systému vnitřních zásad.

Nová ustanovení AML zákona účinná od 1.8.2023:

§ 21 odst. 6

Strategie a postupy vnitřní kontroly ke zmírňování a účinnému řízení rizik zahrnují také

b) vnitřní oznamovací systém podle zákona o ochraně oznamovatelů, který umožňuje anonymně podat oznámení zaměstnanci a fyzické osobě, která je pro povinnou osobu činná jinak než v základním pracovněprávním vztahu; vnitřní oznamovací systém nemůže být veden třetí osobou; vnitřní oznamovací systém může povinná osoba sdílet pouze s vázaným zástupcem podle § 2 odst. 4; odpovědnost povinných subjektů, které vnitřní oznamovací systém sdílejí, za plnění povinností povinného subjektu podle zákona o ochraně oznamovatelů není dotčena.

§ 31d

Ochrana oznamovatelů v Úřadu

(1) Úřad zavede vnitřní oznamovací systém, který umožní zaměstnanci Úřadu nebo fyzické osobě činné pro Úřad jinak než v základním pracovněprávním vztahu anonymně a zabezpečeným způsobem podat oznámení o porušení tohoto zákona. Oznamovatel a osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) zákona o ochraně oznamovatelů nesmí být z důvodu podání oznámení vystaveni odvetnému opatření.

(2) Na vnitřní oznamovací systém podle odstavce 1 a na oznámení o porušení povinnosti podle tohoto zákona podané zaměstnancem Úřadu nebo fyzickou osobou činnou pro Úřad jinak než v základním pracovněprávním vztahu se zákon o ochraně oznamovatelů nepoužije.

§ 34a

Přijímání oznámení o porušení povinností podle tohoto zákona

(5) Oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů o porušení povinnosti podle tohoto zákona nelze podat Ministerstvu spravedlnosti. Zakazuje se uveřejnit informace tvořící obsah oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů, na které se vztahuje povinnost mlčenlivosti podle tohoto zákona.

§ 49a (část)

Porušení povinností souvisejících s ochranou oznamovatelů

(4) Povinná osoba se dopustí přestupku tím, že

b) neurčí příslušnou osobu podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně oznamovatelů nebo jinou příslušnou osobu podle § 10 odst. 7 zákona o ochraně oznamovatelů,

d) nezajistí uveřejnění stanovených informací způsobem umožňujícím dálkový přístup podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů,

(10) Za přestupek podle odstavce 4 písm. d) a j) lze uložit pokutu do 40.0000 Kč.

(12) Za přestupek podle odstavce 4 písm. a) až c) a e) až i) lze uložit pokutu do 1.000.000 Kč.

Ochrana oznamovatelů v novém

Výše uvedený paragraf 21 AML zákona se však s novým zákonem o ochraně oznamovatelů značně změní. Nově totiž budou muset povinné osoby zavést vnitřní oznamovací systém, který bude odpovídat povinnostem dle zákona o ochraně oznamovatelů.

Takže už nikoliv pouhá porušení dle AML zákona, ale každá povinná osoba musí zavést vnitřní oznamovací systém, prostřednictvím kterého bude možné podávat oznámení v rozsahu zákona o ochraně oznamovatelů. Takže jakékoliv trestné činy na pracovišti, porušení ochrany osobních údajů, přestupky dle zákona o ochraně oznamovatelů a další. Nikoliv už jen porušení AML zákona.

Pokud má realitní kancelář ze zákona vyhotovený systém vnitřních zásad, v rámci úpravy textace bude potřeba popsat postupy přijímání oznámení, povinnosti řešitele oznámení, posuzování oznámení, hlášení, řešení nápravných opatření apod.

Ve vašem systému vnitřních zásad by tedy měl minimálně přibýt jeden článek a příloha:

10. Vnitřní oznamovací systém a stanovení příslušné osoby

10.1 *Osobou určenou k výkonu činnosti podle § 11 zák.č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, je za Realitního zprostředkovatele: ..., pracovní pozice: ..., mob.tel.: ..., tel.: ..., e-mail: ...*

10.2 *V souladu s ustanovením § 21 odst. 6 písm b) AML zákona je součástí tohoto systému vnitřních zásad tzv. vnitřní oznamovací systém podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, který tvoří samostatnou přílohu č. ... tohoto systému vnitřních zásad, jenž umožňuje oznamovatelům na základě ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona o ochraně oznamovatelů podat oznámení, resp. informace o možném protiprávním jednání dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o ochraně oznamovatelů.*

Příloha č. ... - Vnitřní oznamovací systém dle zákona o ochraně oznamovatelů

V souvislosti s whistleblowingem byla značně diskutována otázka, zda přijímat anonymní oznámení. Nakonec se tato možnost do zákona o ochraně oznamovatelů nedostala. To však neplatí pro AML zákon. Podle něj bude potřeba přijímat anonymní oznámení. Při implementaci oznamovacího systému je tak potřeba myslet na to, že ochrana náleží všem oznamovatelům, ať už těm identifikovaným, nebo anonymním. Zároveň povinné osoby musí s anonymním oznámením nakládat úplně stejně, jako s jiným oznámením. V souladu se zákonem.

Kdo může dle AML zákona podávat oznámení?

Zásadní koncepční změnou oproti zákonu o ochraně oznamovatelů je, že povinná osoba nemůže vyloučit z podávání oznámení osoby, které jsou pro ni činné jinak než v základním pracovněprávním vztahu.

Jinými slovy, podle obecné úpravy je možné vyloučit z podávání oznámení například OSVČ, které oznamovací systém využít nemohou. Podle AML zákona to však možné není. Takže pokud jako realitní kancelář využíváte externí poradce, kteří pracují jako OSVČ, musí mít možnost podávat oznámení prostřednictvím oznamovacího systému.

Problematická mlčenlivost

Další zásadní změnou, oproti obecné úpravě, je nemožnost sdílet vnitřní oznamovací systém s dalšími osobami a nemožnost oznamovací systém outsourcovat. Jelikož součástí oznámení může být také porušení AML povinností, včetně například porušení povinnosti podat oznámení podezřelého obchodu, a může se tak jednat o informace o podezřelém obchodu. Protože AML zákon zakazuje sdělovat třetím osobám informace o podezřelém obchodu, není možné oznamovací systém outsourcovat. Protože hrozí, že by se k informacím dostala třetí osoba.

Když nechce pracovník využít vnitřní systém

Dalším zásadním specifickým, které je potřeba promítnout také do informování zaměstnanců a dalších spolupracujících osob, je způsob podávání oznámení mimo vnitřní oznamovací systém. Dle zákona o ochraně oznamovatelů platí, že oznamovatel může učinit oznámení také prostřednictvím oznamovacího systému vedeného Ministerstvem spravedlnosti. O této možnosti je potřeba pracovníky a další oznamovatele informovat při zavedení vnitřního oznamovacího systému.

Pro AML povinné osoby ale platí specifická pravidla. K oznámením o porušení AML zákona nesmí být využit oznamovací systém Ministerstva spravedlnosti. Oznámení o porušení dle AML zákona tak budou muset oznamovatelé činit buďto u Finančního analytického úřadu, nebo u příslušných profesních komor, tak jako je tomu při oznamování podezřelých obchodů.

Jak whistleblowing implementovat?

Proces implementace whistleblowing dokumentace u povinných osob dle AML zákona je odlišný. Celý vnitřní oznamovací systém musí být součástí systému vnitřních zásad, takže první povinností je:

- Aktualizovat systém vnitřních zásad a přizpůsobit jej dle zákona o ochraně oznamovatelů.

Protože další povinností je jmenování řešitele oznámení, je potřeba vybrat vhodnou osobu, která bude oznámení zpracovávat. Vzhledem ke specifikům AML zákona nesmí být tato osoba externí a musí to být někdo uvnitř povinné osoby. K tomu bude potřeba:

- Vyhotovit poučení řešitele oznámení, ve kterém bude tento řešitel seznámen se svými postupy a upozorněn na možné negativní dopady, pokud nebude svou činnost vykonávat svědomitě.

O možnosti podat oznámení je potřeba informovat pracovníky, ale také OSVČ a další, kteří s povinnou osobou spolupracují. Součástí oznámení musí být také informace, že při oznamování porušení dle AML zákona je potřeba využít oznamovací systém Finančního analytického úřadu či příslušné profesní komory. Jako další dokumentaci tak budete muset nachystat:

- Informační dokument, ve kterém budou všichni pracovníci informováni, jak mohou podávat oznámení a jak bude dále postupováno.

V rámci vnitřního oznamovacího systému je potřeba správně nadefinovat, že je možné přijímat také anonymní oznámení a těmto oznámením nastavit stejná pravidla, jako všem ostatním.

Nezapomínejte také na to, že ač dle obecných pravidel není učiněním oznámení porušena povinnost mlčenlivosti, na mnohé povinné osoby dle AML zákona tato skutečnost neplatí. Jak je totiž uvedeno v § 3 písm. b) zákona o ochraně oznamovatelů: *"zachovávat mlčenlivost stále musí notáři, státní zástupci, advokáti, exekutoři a další."*

Máte zájem o implementaci whistleblowingu „na míru“ pro vaši firmu?

SEDLAKOVA

LEGAL

Tato advokátní kancelář je autorem první vzorové dokumentace týkající se whistleblowingu v ČR. Díky zkušenostem z řady compliance projektů umí firmám připravit rychlou a úspornou implementaci celého systému.

Jsou příznivci jednoduchých a praktických řešení a přizpůsobí systém whistleblowingu vaší firmě, ne naopak. Jejich řešení pro vás bude přínosem, nejen dalšími dokumenty do šuplíku. Zároveň umí nastavit systém vnitřních zásad a upravit jej tak, aby odpovídal právě novému oznamovacímu systému. Umí si poradit s nastavením jakýchkoli kanálů, které zvolíte tak, aby jasně fungovaly a splňovaly legislativní podmínky.

Pro bližší podmínky spolupráce je neváhejte kontaktovat; za vzdělávací agenturu Gaudens s.r.o. mají naše doporučení.

Advokátní kancelář SEDLAKOVA LEGAL s.r.o.
office@sedlakovalegal.com, www.sedlakovalegal.com

Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR ke třem dotazům ohledně implementace zákona o ochraně oznamovatelů u realitních zprostředkovatelů

1. Vztahuje se v předmětu uvedený zákon taktéž na realitní zprostředkovatele? Podle našeho názoru ano - realitní zprostředkovatelé jsou tzv. povinnou osobou podle zák.č. 253/2008 Sb., zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu.

Pokud je realitní zprostředkovatel povinnou osobou podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu, pak se osvobození v návaznosti na počet zaměstnanců neuplatní a tento realitní zprostředkovatel je povinným subjektem.

Přikládám citaci z důvodové zprávy k danému tématu:

„Písm. b): Druhou kategorií povinných subjektů ke zřízení vnitřního oznamovacího systému jsou zaměstnavatelé, kteří v uplynulém kalendářním čtvrtletí zaměstnávali v průměru nejméně 50 zaměstnanců a nejsou povinnými osobami podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu, kterým tuto povinnost ukládá přímo zmíněný právní předpis.“

2. Pokud má realitní zprostředkovatel podnikatelské uskupení (např. pobočkovou síť), musí mít pro každou společnost, která má zaměstnance, samostatný vnitřní oznamovací systém, nebo stačí pouze jeden pro celou skupinu?

Skutečnost, zdali lze vnitřní oznamovací systém sdílet pro celé podnikatelské uskupení, se odvíjí od počtu zaměstnanců těchto uskupení. Přikládám část důvodové zprávy, která uvedenou problematiku vysvětluje:

Odst. 3: Třetí odstavec ustanovení dovoluje povinným subjektům, s výjimkou veřejných zadavatelů, které v uplynulém kalendářním čtvrtletí zaměstnávaly v průměru nejvíce 249 zaměstnanců, vnitřní oznamovací systém sdílet nebo využít vnitřní oznamovací systém zavedený jiným povinným subjektem. Soukromoprávní zaměstnavatelé mohou sdílet celý vnitřní oznamovací systém včetně samotné příslušné osoby. Tzn., jeden povinný subjekt vnitřní oznamovací systém zavede a bude ho využívat paralelně s jiným povinným subjektem, případně více povinných subjektů pověří vedením vnitřního oznamovacího systému tutéž třetí osobu podle odstavce 2 a pak společný systém sdílí. Příslušná osoba tak nemusí být v pracovněprávním či obdobném poměru k zaměstnavateli, který je povinen vnitřní oznamovací systém zřídit.

Sdílení vnitřního oznamovacího systému je zakázáno veřejným zadavatelům, s výjimkou obcí. Obce, které jsou povinnými subjekty mohou vnitřní oznamovací systém sdílet mezi sebou navzájem, a to i v rámci dobrovolného svazku obcí, přičemž titul k této aktivitě vyplývá z existujících právních předpisů. Uvedené ustanovení je v souladu s třetím pododstavcem odstavce 9 článku 8 Směrnice, který stanoví, že „Členské státy mohou v souladu s vnitrostátním právem stanovit, že interní kanály pro oznamování mohou obce sdílet nebo provozovat v rámci sdružení obcí, pokud jsou sdílené interní kanály pro oznamování odlišné od příslušných externích kanálů pro oznamování a jsou na nich nezávislé.“. Zřízení vnitřního oznamovacího systému bude pro obce výkonem jejich

samostatné působnosti dle § 8 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, přičemž platí, že obce mohou dle § 46 uvedeného zákona v rámci výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat, mj. se sdružovat do dobrovolných svazků obcí podle § 49 a násl. uvedeného zákona.

Co se týče podnikatelských seskupení, v souladu s článkem 8 odst. 3 Směrnice je základním pravidlem, že VOS musí zavést právní subjekty s 50 a více zaměstnanci, bez ohledu na to, zda jsou součástí většího podnikatelského seskupení. Článek 8 odst. 6 Směrnice pak stanoví, že sdílet zdroje, pokud jde o přijímání oznámení a o jakékoli šetření, které má být provedeno v návaznosti na oznámení (tedy sdílet vnitřní oznamovací systém) pak mohou právní subjekty v soukromém sektoru s 50 až 249 zaměstnanci.

V případě podnikatelských seskupení mohou však být centrální kapacity k přijímání a prošetřování oznámení sdíleny s dceřinými společnostmi, které nicméně musí stále mít mezi 50-249 zaměstnanci (~~nicméně toto omezení se v takovém případě nevztahuje na mateřskou společnost~~ pozn.: přijatý zákon neumožňuje) a vlastní interní oznamovací systém. Oznamovatel musí být informován o tom, že jeho oznámení se může řešit na centrální úrovni, což může odmítnout. Následná opatření a zpětnou vazbu pak zajišťuje z logiky věci dceřiná společnost a nikoliv tedy „příjemce oznámení“ jako takový. Toto pravidlo se nicméně uplatní v případě sdílení vnitřního oznamovacího systému vždy. Pro řešení oznámení na centrální úrovni je tedy potřeba souhlasu oznamovatele, pokud tento oznámení učinil u jedné z poboček (článek 16 odst. 1 Směrnice). Oznamovatel musí mít možnost si vybrat, na jaké úrovni podnikatelského seskupení chce oznámení učinit, přičemž řešení oznámení u „vlastní pobočky“ bude mnohdy efektivnější.“

3. Musí mít realitní zprostředkovatel vnitřní oznamovací systém vložený na jedněch webových stránkách (je toto dostatečné), nebo na úplně všech včetně facebooku, instagramu atp.? Podle našeho právního názoru stačí jedny webové stránky - viz ustanovení § 9 odst. 2 zákona.

Ano, takové řešení je konformní se zákonem a zákon nezakládá povinnost zveřejnit tyto informace na „všech“ sociálních sítích využívaných povinným subjektem. Důvodová zpráva uvádí: „Informace o fungování oznamovacích systémů musí být povinným subjektem zpřístupněny způsobem umožňující dálkový přístup, ideálně například na jeho internetových stránkách“. Tyto webové stránky by ovšem měly být volně přístupné pro veřejnost, nemělo by se tedy jednat o stránky pouze v rámci intranetu, což by nenaplnilo požadavek „dálkového přístupu“.

Stanovisko Finančního analytického úřadu ohledně dopadu zákona o ochraně oznamovatelů (zák.č. 171/2023 Sb.) na povinné osoby podle AML zákona

I. Úvod

Povinným osobám podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML zákon“) vzniká **povinnost zavést vnitřní oznamovací systém**, avšak při jeho zřizování nepostupují podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „ZoOO“), který je účinný od 1. srpna 2023, nýbrž tuto povinnost jim **ukládá § 21 odst. 6 písm. b) AML zákona**, podle které se vnitřní oznamovací systém zřizuje v rámci systému vnitřních zásad.

Úprava ZoOO je obecná (AML zákon je speciální) a na povinné osoby a jejich vnitřní oznamovací systémy se vztáhne, avšak s níže uvedenými odchylkami plynoucími z § 21 odst. 6 písm. b) AML zákona. Odchylky AML zákona od ZoOO:

- Vnitřní oznamovací systém povinné osoby **nemůže být veden třetí osobou**. Vylučuje se tak možnost daná § 8 odst. 2 ZoOO.
- Vnitřní oznamovací systém povinné osoby **nemůže být sdílen**. Povinná osoba může tento systém sdílet pouze s vázaným zástupcem podle § 2 odst. 4 AML zákona. Vylučuje se tak možnost daná § 8 odst. 3 ZoOO. Ačkoliv to není explicitně uvedeno, vnitřní oznamovací systém může být sdílen v rámci skupiny ve smyslu § 21 odst. 7 AML zákona.
- Vnitřní oznamovací systém povinné osoby **musí umožnit podat oznámení** zaměstnancem a fyzickou osobou, která je pro povinnou osobu činná jinak než v základním pracovněprávním vztahu, **anonymně** (pro účely AML zákona se proto oznámením rozumí i anonymní oznámení).

II. Shrnutí vybraných aspektů úpravy ZoOO dopadající na povinné osoby dle AML zákona

Pokud jde o povinné osoby podle AML zákona, použije se vůči nim ZoOO subsidiárně. Níže uvádíme shrnutí vybraných aspektů, které se podle této obecné právní úpravy uplatní:

- V § 2 ZoOO je vymezeno **oznámení**, čili podnět, jehož příjem a zpracování je účelem vnitřního oznamovacího systému.
- V § 4 odst. 1 ZoOO jsou vymezena **odvetná opatření**. V § 4 odst. 2 jsou vymezeny osoby, jež odvetnému opatření nesmějí být vystaveny.
- V § 9 odst. 1 ZoOO je stanovena povinnost určit příslušnou osobu nebo příslušné osoby k výkonu činnosti podle § 11 ZoOO. Podle tohoto ustanovení **příslušná osoba**
 - přijímá a posuzuje důvodnost oznámení podaného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,
 - navrhuje povinné osobě opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení, ledaže by tímto postupem mohlo dojít k prozrazení totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h),

- plní pokyny povinné osoby, ledaže ohrožují nebo maří výkon její činnosti podle ZoOO,
 - postupuje při výkonu své činnosti podle ZoOOnestranně,
 - zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti podle ZoOO, a to i po ukončení výkonu této činnosti, pokud ZoOO nestanoví jinak.
- V § 9 odst. 2 písm. a) a § 12 odst. 1 ZoOO se stanoví **možné způsoby podání oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému**:
 - písemně (v listinné podobě či elektronicky),
 - ústně,
 - osobně v přiměřené lhůtě nepřesahující 14 dnů, požádá-li o to oznamovatel.
 - V § 9 odst. 2 písm. b) ZoOO se stanoví povinnost **uveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup informaci**:
 - o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a prostřednictvím vnějšího oznamovacího systému,
 - označení příslušné osoby, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování,
 - zda povinná osoba vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro ni nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) ZoOO,
 - V § 12 ZoOO se stanoví **postup příslušné osoby po podání oznámení vnitřním oznamovacím systémem**:
 - Podle § 12 odst. 1 ZoOO příslušná osoba o **přijetí oznámení vyrozumí oznamovatele** do 7 dnů, ledaže
 - oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo
 - je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.
 - Podle § 12 odst. 3 ZoOO příslušná osoba **posoudí důvodnost oznámení** a písemně vyrozumí oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení příslušná osoba oznamovatele písemně vyrozumí před jejím uplynutím.
 - Podle § 12 odst. 4 ZoOO zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že **nejde o oznámení podle ZoOO**, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.
 - Podle § 12 odst. 5 ZoOO **je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné**, příslušná osoba povinné osobě navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinné osoby, pro kterou oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevyklučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinná osoba opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinné osobě, která tuto příslušnou osobu určila. O přijatém opatření povinná osobaneprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele.

- Podle § 12 odst. 6 ZoOO **není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné**, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.
- **Povinnost mlčenlivosti o oznamovateli** je stanovena v § 20 ZoOO:
 - Podle § 20 odst. 1 ZoOO příslušná osoba **neposkytne informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení**. Tuto povinnost má i třetí osoba, která získá přístup k oznámením nebo do evidence údajů o přijatých oznámeních v rozporu s § 21 odst. 3.
 - Podle § 20 odst. 2 ZoOO informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) je možné **poskytnout jen s jejich písemným souhlasem**, ledaže je příslušná osoba povinna tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů.
 - Podle § 20 odst. 3 ZoOO poskytuje-li příslušná osoba informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci podle § 20 odst. 2, je povinna **o tom předem oznamovatele vyrozumět** společně s důvody, pro které je povinna informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.
- V § 21 ZoOO jsou obsažena **pravidla pro uchovávání údajů**:
 - Podle § 21 odst. 1 ZoOO je příslušná osoba povinna **v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních**, a to v rozsahu:
 - datum přijetí oznámení,
 - jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jim tyto údaje známy,
 - shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jim její totožnost známa,
 - datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jejich výsledek.
 - Podle § 21 odst. 2 ZoOO je příslušná osoba povinna **uchovávat oznámení podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let** ode dne přijetí oznámení.
 - Podle § 21 odst. 3 ZoOO má k výše uvedeným skutečnostem přístup pouze příslušná osoba.

III. Porovnání právní úpravy účinné před 1.8.2023 a po tomto datu

Právní úprava vnitřního oznamovacího systému povinných osob v AML zákoně před 1.8.2023 vychází pouze z 5. AML směrnice. V § 21 odst. 6 písm. b) AML zákona je stanoveno, že systém vnitřních zásad povinné osoby zahrnuje také „*vnitřní oznamovací systém přiměřený rozsahu a povaze činnosti povinné osoby, který umožňuje zaměstnanci nebo fyzické osobě, která je pro povinnou osobu činná jinak než v základním pracovněprávním vztahu, anonymně podat oznámení o porušení tohoto zákona; oznamovatel nesmí být z důvodu podání oznámení vystaven odvetným opatřením.*“ Úprava je tedy velmi obecná - jedinou upravenou funkcionalitou vnitřního oznamovacího systému je podávání anonymních oznámení. Jinak je na povinné osobě,

jak fungování vnitřního oznamovacího systému zajistí, a to jak z technického, tak z organizačního hlediska.

Oproti tomu právní úprava účinná od 1.8.2023 vycházející ze ZoOO je více preskriptivní. Lze však říci, že pro povinné osoby podle AML zákona nejde o zcela novou úpravu, vzhledem k existenci výše uvedeného normativního textu v AML zákoně. Pro soulad s novými pravidly by mělo postačovat doplnit stávající vnitřní oznamovací systém, který byl povinnou osobou zaveden před 1.8.2023.

Nejzásadnější změny úpravy pak spočívají v určení příslušné osoby (§ 9 odst. 1 ZoOO) a v zavedení evidence přijatých oznámení (§ 21 ZoOO). Nové znění § 21 odst. 6 písm. b) AML zákona účinné od 1.8.2023: „*vnitřní oznamovací systém podle zákona o ochraně oznamovatelů, který umožňuje anonymně podat oznámení zaměstnanci a fyzické osobě, která je pro povinnou osobu činná jinak než v základním pracovněprávním vztahu; vnitřní oznamovací systém nemůže být veden třetí osobou; vnitřní oznamovací systém může povinná osoba sdílet pouze s vázaným zástupcem podle § 2 odst. 4; odpovědnost povinných subjektů, které vnitřní oznamovací systém sdílejí, za plnění povinností povinného subjektu podle zákona o ochraně oznamovatelů není dotčena.*“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zákon č. 171/2023 Sb.
ze dne 2. června 2023
o ochraně oznamovatelů

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Předmět úpravy

Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropské unie a upravuje

- a) podávání a postup posuzování oznámení o možném protiprávním jednání,
- b) podmínky poskytování ochrany fyzické osobě, která oznámení učinila (dále jen „oznamovatel“), a
- c) působnost Ministerstva spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“) na úseku ochrany oznamovatelů.

§ 2
Oznámení

(1) Oznámení obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100000 Kč,
- c) porušuje tento zákon, nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti
 1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 2. daně z příjmů právnických osob,
 3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 4. ochrany spotřebitele,
 5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
 6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
 7. ochrany životního prostředí,
 8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
 9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
 10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
 11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
 12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
 13. ochrany finančních zájmů Evropské unie, nebo
 14. fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

(2) Oznámení obsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele; má se za to, že údaje o totožnosti oznamovatele jsou pravdivé. Oznámení nemusí obsahovat údaje podle věty první, pokud

bylo podáno osobou, jejíž totožnost je příslušné osobě podle § 10 nebo státnímu zaměstnanci podle § 13 známa.

(3) Prací nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,
- b) služba,
- c) samostatná výdělečná činnost,
- d) výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
- e) výkon funkce člena orgánu právnické osoby,
- f) plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem nebo na její účet,
- g) správa svěřenského fondu,
- h) dobrovolnická činnost,
- i) odborná praxe, stáž, nebo
- j) výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění.

(4) Prací nebo jinou obdobnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí i ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost.

§ 3

Výjimky z porušení smluvní nebo zákonné povinnosti a informace, jejichž oznámení se za oznámení nepovažuje

(1) Měl-li oznamovatel oprávněné důvody se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení protiprávního jednání podle § 2 odst. 1, oznámení není porušením bankovního tajemství, smluvní povinnosti zachovávat mlčenlivost, povinnosti zachovávat mlčenlivost podle daňového řádu ani povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiných právních předpisů upravujících práci nebo jinou obdobnou činnost, s výjimkou povinnosti

- a) zajistit ochranu utajovaných informací a informací, jejichž vyžazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, nebo ochranu zvláštních skutečností podle zákona upravujícího krizové řízení,
- b) zachovávat mlčenlivost při výkonu činnosti
 1. notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta,
 2. státního zástupce, asistenta státního zástupce a právního čekatele,
 3. advokáta a advokátního koncipienta,
 4. soudního exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta,
 5. soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce a justičního kandidáta,
 6. zaměstnance notáře, soudního exekutora, advokáta a zaměstnance společnosti, prostřednictvím které advokát vykonává advokacii jako společník podle zákona upravujícího výkon advokacie, nebo obdobné zahraniční společnosti, nebo další osoby, která se v rámci takové společnosti podílí na poskytování právních služeb,
- c) zachovávat mlčenlivost při poskytování právní pomoci v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo
- d) zachovávat mlčenlivost při poskytování zdravotních služeb.

(2) Oznámení a jednání oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) v souvislosti se zjišťováním informací, které se později staly obsahem oznámení, není porušením smluvní nebo zákonné povinnosti, s výjimkou případů, kdy je jednáním v souvislosti se zjišťováním takových informací spáchán trestný čin nebo pokud

oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) neměli oprávněný důvod se domnívat, že oznámení bylo nezbytné pro odhalení možného protiprávního jednání. Ustanovení odstavce 1 tím není dotčeno.

(3) Oznámením podle tohoto zákona není část oznámení, která obsahuje informace

a) jejichž oznámení by mohlo bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky; podstatným bezpečnostním zájmem České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí

1. svrchovanost, územní celistvost a demokratické základy České republiky,
2. vnitřní pořádek a bezpečnost, včetně kritické infrastruktury a informačních systémů veřejné správy,
3. ve větším rozsahu životy a zdraví osob,
4. ochrana informací o veřejných zakázkách v oblasti obrany nebo bezpečnosti, ledaže je zadávání těchto zakázek upraveno předpisem Evropské unie,
5. plnění mezinárodních závazků v oblasti obrany,
6. významné bezpečnostní operace, nebo
7. bojeschopnost ozbrojených sil České republiky,

b) o činnosti zpravodajských služeb České republiky, nebo

c) jejichž oznámení by představovalo porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost duchovních v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo práva obdobného zpovědnímu tajemství.

§ 4

Odvetná opatření

(1) Odvetným opatřením se pro účely tohoto zákona rozumí jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo osobě podle odstavce 2 písm. a) až h) může způsobit újmu; při splnění těchto podmínek je odvetným opatřením zejména

- a) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
- b) zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,
- c) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- d) odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- e) uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- f) snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- g) přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- h) služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- i) neumožnění odborného rozvoje,
- j) změna pracovní nebo služební doby,
- k) vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- l) výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- m) zásah do práva na ochranu osobnosti.

(2) Odvetnému opatření nesmí být vystaven oznamovatel ani

- a) osoba, která poskytla pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení, podání oznámení nebo posouzení jeho důvodnosti,
- b) osoba, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou,

- c) osoba, která je zaměstnancem nebo kolegou oznamovatele,
- d) osoba oznamovatelem ovládaná,
- e) právnická osoba, v níž má oznamovatel účast, osoba ji ovládající, jí ovládaná osoba nebo osoba, která je s touto právnickou osobou ovládaná stejnou ovládající osobou,
- f) právnická osoba, jejíhož voleného orgánu je oznamovatel členem, osoba ovládající, ovládaná nebo osoba ovládaná stejnou ovládající osobou,
- g) osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo
- h) svěřenský fond, jehož je oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) zakladatelem nebo obmyšleným nebo ve vztahu k němuž jsou oznamovatel nebo právnická osoba podle písmene e) nebo f) osobou, která podstatným způsobem zvýší majetek svěřenského fondu smlouvou nebo pořízením pro případ smrti.

(3) Jde-li o oznámení, které neobsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, náleží oznamovateli a osobám uvedeným v odstavci 2 písm. a) až h) ochrana podle tohoto zákona a jiných právních předpisů od okamžiku, kdy jejich totožnost vyjde najevo tomu, kdo je může vystavit odvetnému opatření.

(4) Osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nesmí umožnit, aby oznamovatel nebo osoba podle odstavce 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření.

§ 5

Právo na přiměřené zadostiučinění

Ten, kdo nesmí být vystaven odvetnému opatření, má právo na přiměřené zadostiučinění, byla-li mu odvetným opatřením způsobena nemajetková újma. Ustanovení jiných právních předpisů o zvláštních podmínkách pro uplatnění práva na přiměřené zadostiučinění tím nejsou dotčena.

§ 6

Vzdání se ochrany před odvetným opatřením

Ke vzdání se práva na ochranu před odvetným opatřením se nepřihlíží.

ČÁST DRUHÁ

OZNAMOVÁNÍ A POSTUP PO UČINĚNÍ OZNÁMENÍ

HLAVA I

OCHRANA OZNAMOVATELE

§ 7

(1) Ochrana podle tohoto zákona náleží oznamovateli, který oznámení

- a) podal prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,
- b) podal ministerstvu, nebo
- c) uveřejnil, pokud

1. podal oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstvu nebo pouze ministerstvu a ve lhůtách stanovených tímto zákonem nebylo přijato vhodné opatření, zejména příslušná osoba neposoudila důvodnost oznámení podle § 12 odst. 3, povinný subjekt

nepřijal k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření podle § 12 odst. 5, nebo státní zaměstnanec podle § 13 neposoudil oznámení podle § 17 odst. 1,

2. má oprávněný důvod se domnívat, že protiprávní jednání uvedené v oznámení může vést k bezprostřednímu nebo zjevnému ohrožení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, života nebo zdraví, životního prostředí nebo jiného veřejného zájmu nebo ke vzniku nenapravitelné újmy, nebo

3. má oprávněný důvod se domnívat, že v případě podání oznámení ministerstvu existuje vzhledem k okolnostem případu zvýšené riziko, že budou on nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) vystaveni odvetným opatřením nebo že je ohrožen postup podle hlavy III.

(2) Ochrana před odvetným opatřením podle tohoto zákona náleží rovněž osobě, která oznámení podala orgánu veřejné moci příslušnému podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie.

(3) Ochrana před odvetným opatřením nenáleží osobě, která učinila oznámení, aniž měla oprávněné důvody se domnívat, že se zakládá na pravdivých informacích (dále jen „vědomě nepravdivé oznámení“).

HLAVA II VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM

§ 8

Zavedení vnitřního oznamovacího systému

- (1) Vnitřní oznamovací systém zavede povinný subjekt, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí
- a) veřejný zadavatel podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek, s výjimkou
 1. obce s méně než 10000 obyvateli,
 2. právnické osoby zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku v průměru méně než 50 zaměstnanců, založené nebo zřízené za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemající průmyslovou nebo obchodní povahu, pokud kraj nebo obec ji převážně financují, uplatňují v ní rozhodující vliv, jmenují nebo odvolávají většinu osob, které jsou členy jejího statutárního nebo kontrolního orgánu, anebo v ní mají přímo nebo nepřímo podíl větší než 25 %,
 - b) zaměstnavatel zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku nejméně 50 zaměstnanců, není-li povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 - c) orgán veřejné moci vykonávající působnost v oblasti správy daně z příjmů právnických osob nebo správy odvodu za porušení rozpočtové kázně,
 - d) orgán veřejné moci vykonávající působnost a osoba vykonávající činnost v
 1. oblasti civilního letectví podle zákona upravujícího civilní letectví,
 2. oblasti námořní dopravy podle § 12i, 12o nebo 13d zákona o námořní plavbě, nebo
 3. odvětví ropy a zemního plynu v pobřežním moři podle zákona o vyhledávání, průzkumu a těžbě nerostných zdrojů z mořského dna a o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a
 - e) zaměstnavatel, který není povinnou osobou podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, pokud je
 1. osobou podle § 135 odst. 1 písm. i), p), u), x), za), zc) a zd) zákona o podnikání na kapitálovém trhu,

2. osobou podle § 534 písm. a) až d) zákona o investičních společnostech a investičních fondech,
3. ústřední protistranou nebo registrem obchodních údajů podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího OTC deriváty, ústřední protistrany a registry obchodních údajů,
4. vázaným zástupcem oprávněným ke zprostředkování spotřebitelského úvěru na bydlení podle zákona o spotřebitelském úvěru,
5. pojišťovnou nebo zajišťovnou,
6. osobou oprávněnou ke zprostředkování pojištění nebo zajištění podle zákona upravujícího distribuci pojištění a zajištění, nebo
7. institucí se sídlem v České republice podle zákona upravujícího činnost institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění.

(2) Povinný subjekt může vedením vnitřního oznamovacího systému pověřit jinou osobu. Pověřením není dotčena jeho odpovědnost za plnění povinností podle § 9.

(3) Povinné subjekty, s výjimkou veřejných zadavatelů, které k 1. lednu příslušného kalendářního roku zaměstnávaly nejvíce 249 zaměstnanců, mohou vnitřní oznamovací systém sdílet nebo využít vnitřní oznamovací systém zavedený jiným povinným subjektem, jestliže určí osobu příslušnou k plnění úkolů podle § 12 odst. 1 a 2. Obce, které jsou povinnými subjekty, mohou vnitřní oznamovací systém sdílet mezi sebou. Odpovědnost povinných subjektů, které vnitřní oznamovací systém sdílejí nebo využívají oznamovací systém zavedený jiným povinným subjektem, za porušení povinností podle § 9 není ustanovením tohoto odstavce dotčena.

(4) Počet obyvatel obce podle odstavce 1 písm. a) bodu 1 se posuzuje k 1. květnu příslušného kalendářního roku na základě bilance počtu obyvatel v obcích zpracované Českým statistickým úřadem každoročně k 1. lednu toho kalendářního roku.

§ 9

Povinnosti povinného subjektu

(1) Povinný subjekt určí příslušnou osobu nebo příslušné osoby k výkonu činnosti podle § 11.

(2) Povinný subjekt dále zajistí

a) možnost oznamovatele podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému písemně i ústně nebo na jeho žádost osobně; pro osobu, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i), to platí pouze, pokud povinný subjekt přijímání oznámení od této osoby nevyloučil,

b) uveřejnění následujících informací způsobem umožňujícím dálkový přístup:

1. o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstvu,

2. označení příslušné osoby, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování a

3. zda povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i),

c) poučení příslušné osoby o právech a povinnostech, které pro ni vyplývají z tohoto zákona; povinný subjekt s příslušnou osobou o poučení sepíše záznam,

d) aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba a aby byl dodržen zákaz poskytnout údaje podle § 20,

e) posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou,

- f) vyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení podle § 12 odst. 2 a o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení podle § 12 odst. 3 a
- g) přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu v návaznosti na podané oznámení.

§ 10 Příslušná osoba

- (1) Příslušnou osobou může být jen fyzická osoba, která je bezúhonná, zletilá a plně svéprávná.
- (2) Za bezúhonnou osobu se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která nebyla
 - a) pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, za který trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby více než 2 roky, nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, ledaže její odsouzení pro tyto trestné činy bylo zahlazeno nebo se na ni z jiného důvodu hledí, jako by nebyla odsouzena, nebo
 - b) v posledních 5 letech pravomocně uznána vinnou z přestupku podle § 24 odst. 1.
- (3) Bezúhonnost podle odstavce 2 písm. a) se osvědčuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší než 3 měsíce. Osoba, která není státním občanem České republiky, osvědčuje bezúhonnost též obdobným dokladem, který nesmí být starší než 3 měsíce, osvědčujícím bezúhonnost, vydaným státem, jehož je státním občanem, případně státem, ve kterém osoba pobývala v posledních 3 letech nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců, a doloženým úředním překladem do českého jazyka; pokud takový doklad tento stát nevydává, doloží se bezúhonnost písemným čestným prohlášením. Osoba, která je nebo byla státním občanem jiného členského státu Evropské unie nebo má nebo měla adresu bydliště v jiném členském státě Evropské unie, může místo výpisu z evidence obdobné Rejstříku trestů doložit bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace o jejích pravomocných odsouzeních za trestné činy a o navazujících údajích o těchto odsouzeních zapsaných v evidenci tohoto státu.
- (4) Orgán veřejné moci si za účelem ověření, zda osoba, která je státním občanem České republiky a má být určena jako příslušná osoba, splňuje podmínku bezúhonnosti, může vyžádat od Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů týkající se této osoby. Žádost se podává v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- (5) Bezúhonnost podle odstavce 2 písm. b) se osvědčuje na výzvu povinného subjektu, nebo osoby, která byla pověřena vedením vnitřního oznamovacího systému, čestným prohlášením, ve kterém osoba, která má být určena příslušnou osobou, uvede, že v posledních 5 letech nebyla uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1.
- (6) Příslušná osoba je povinna oznámit, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle odstavce 2, povinnému subjektu, nebo osobě, která byla pověřena vedením vnitřního oznamovacího systému, do 10 dnů ode dne, kdy k tomu došlo.
- (7) Dozví-li se povinný subjekt, že příslušná osoba přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle odstavce 2, bez zbytečného odkladu zruší určení této osoby, a pokud by v důsledku toho neměl žádnou příslušnou osobu, současně určí jinou příslušnou osobu.

§ 11 Činnost příslušné osoby

- (1) Příslušná osoba
 - a) přijímá a posuzuje důvodnost oznámení podaného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,

- b) navrhuje povinnému subjektu opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení, ledaže by tímto postupem mohlo dojít k prozrazení totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h),
- c) plní pokyny povinného subjektu, ledaže ohrožují nebo maří výkon její činnosti podle tohoto zákona,
- d) postupuje při výkonu své činnosti podle tohoto zákona nestranně,
- e) zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti podle tohoto zákona, a to i po ukončení výkonu této činnosti, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Příslušná osoba nesmí být za řádný výkon své činnosti podle tohoto zákona postihována.

§ 12

Postup příslušné osoby po podání oznámení

(1) Prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je příslušná osoba povinna oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je příslušná osoba povinna do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

- a) oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo
- b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

(3) Příslušná osoba je povinna posoudit důvodnost oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím. Odstavec 2 se použije obdobně.

(4) Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.

(5) Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevyklučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil. O přijatém opatření povinný subjekt neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele. Odstavec 2 se použije obdobně.

(6) Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.

Díl 1
Základní ustanovení

§ 13
Pověření zaměstnanci v ministerstvu

Ministerstvo určí státní zaměstnance, kteří vykonávají jeho působnost podle tohoto zákona (dále jen „pověřený zaměstnanec“).

§ 14
Působnost ministerstva

Ministerstvo

- a) přijímá a posuzuje oznámení podle tohoto zákona,
- b) poskytuje metodickou, poradenskou a jinou odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů,
- c) plní další úkoly stanovené tímto zákonem.

§ 15
Informace poskytované na internetových stránkách

Ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách

- a) způsoby, jakými je možné učinit oznámení podle tohoto zákona včetně uvedení kontaktních údajů pověřeného zaměstnance, zejména adresy elektronické pošty nebo jiné adresy pro doručování a telefonního čísla,
- b) informace o podmínkách, za kterých je možné pořídit zvukovou nahrávku ústního oznámení,
- c) informace o postupu ministerstva v případě, že oznámení je podáno ministerstvu, včetně informace o tom, v jakých lhůtách je ministerstvo povinno postupovat,
- d) informace o zákazu poskytnout údaje třetí osobě podle § 20,
- e) informace o způsobu posuzování oznámení,
- f) informace o právech a povinnostech oznamovatele,
- g) informace, jak mohou oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) postupovat v případě odvetných opatření,
- h) informace o způsobu a podmínkách poskytování metodické, poradenské a odborné pomoci,
- i) výroční zprávu o své činnosti podle tohoto zákona, a to nejpozději do 31. března kalendářního roku následujícího po roce, za který je zpracována, a
- j) výčet právních předpisů a předpisů Evropské unie upravujících oblasti podle § 2 odst. 1 písm. d).

Díl 2
Oznámení

§ 16
Přijetí oznámení

(1) Ministerstvu lze oznámení podat ústně nebo písemně. Požádá-li o to oznamovatel, je pověřený zaměstnanec povinen oznámení přijmout osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.

(2) O přijetí oznámení podle odstavce 1 je pověřený zaměstnanec povinen do 7 dnů ode dne jeho přijetí písemně vyrozumět oznamovatele, ledaže

- a) oznamovatel výslovně požádal pověřeného zaměstnance, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumíval, nebo
- b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijatém oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.

§ 17

Posouzení oznámení

(1) Pověřený zaměstnanec je povinen posoudit oznámení a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(2) Neobsahuje-li opakované oznámení nové skutečnosti, pověřený zaměstnanec se jím dále nezabývá. O tomto postupu pověřený zaměstnanec písemně vyrozumí oznamovatele bez zbytečného odkladu. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(3) Pověřený zaměstnanec dále

a) v případě podezření ze spáchání protiprávního jednání neprodleně informuje orgán veřejné moci příslušný podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie, pokud z okolností, které mu jsou známy, nplyne, že se oznámení zakládá na nepravdivých informacích; není-li takového orgánu, oznámením se dále nezabývá,

b) bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, nebo

c) bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které mu jsou známy, neshledal podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledal, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci; ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

(4) Postupuje-li pověřený zaměstnanec podle odstavce 3 písm. a), bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

§ 18

Společné ustanovení

Současně s předáním informace podle § 17 odst. 3 písm. a) požádá pověřený zaměstnanec podle jiného právního předpisu orgán veřejné moci, aby ho informoval o svém dalším postupu. Tuto informaci pověřený zaměstnanec bez zbytečného odkladu písemně předá oznamovateli. Ustanovení § 16 odst. 2 se použije obdobně.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ PRO VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM A MINISTERSTVO

§ 19

Zaznamenávání ústně podaných oznámení

O ústním oznámení se pořídí jeho zvuková nahrávka nebo záznam, který věrně zachycuje podstatu ústního oznámení. Zvukovou nahrávku ústního oznámení lze poříditi pouze se

souhlasem oznamovatele. Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec umožní oznamovateli, aby se k záznamu nebo přepisu zvukové nahrávky, byl-li pořízen, vyjádřil; vyjádření oznamovatele se k záznamu nebo přepisu přiloží.

§ 20

Zákaz poskytnutí údajů

(1) Příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec neposkytnou informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení. Tuto povinnost má i třetí osoba, která získá přístup k oznámením nebo do evidence údajů o přijatých oznámeních v rozporu s § 21 odst. 3.

(2) Informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) je možné poskytnout jen s jejich písemným souhlasem, ledaže jsou příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec povinni tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů; to platí obdobně pro informace o totožnosti osoby uvedené v oznámení, jde-li o postup podle hlavy III.

(3) Poskytnou-li příslušná osoba nebo pověřený zaměstnanec informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci podle odstavce 2, jsou povinni o tom předem oznamovatele vyrozumět společně s důvody, pro které jsou povinni informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.

§ 21

Evidence a uchování oznámení

(1) Příslušná osoba a ministerstvo jsou povinny v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jim tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li jim její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jejich výsledek.

(2) Příslušná osoba je povinna uchovávat oznámení podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení. Ministerstvo je povinno uchovávat jemu podané oznámení a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne jeho přijetí.

(3) Do evidence podle odstavce 1, k dokumentům souvisejícím s oznámením a k oznámením uchovávaným podle odstavce 2 má přístup v případě oznámení podaných prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému pouze příslušná osoba a v případě oznámení podaných ministerstvu pouze pověřený zaměstnanec.

ČÁST TŘETÍ KONTROLA

§ 22

Kontrola nad dodržováním povinností povinných subjektů

- (1) Ministerstvo vykonává kontrolu, jde-li o povinnosti, jejichž porušení je přestupkem podle § 26 odst. 1 písm. a), f) a h) až j), a jde-li o povinnosti povinného subjektu, není-li povinným subjektem osoba podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce.
- (2) Zjistí-li ministerstvo při kontrole porušení povinnosti, uloží povinnému subjektu opatření k nápravě, jehož účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jeho splnění.
- (3) Orgán inspekce práce vykonává kontrolu nad dodržováním povinností povinného subjektu podle tohoto zákona, je-li povinným subjektem osoba podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce.

ČÁST ČTVRTÁ PŘESTUPKY

§ 23

Vědomě nepravdivé oznámení

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že podá vědomě nepravdivé oznámení.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50000 Kč.

§ 24

Přestupky příslušných osob

- (1) Příslušná osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) v rozporu s § 10 odst. 6 neoznámí, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti,
 - b) v rozporu s § 11 odst. 1 písm. a) odepře přijetí oznámení nebo neposoudí jeho důvodnost,
 - c) nevyrozumí oznamovatele o výsledku posouzení oznámení podle § 12 odst. 3 ve stanovené lhůtě,
 - d) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo
 - e) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) bez jejich písemného souhlasu.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) a c) lze uložit pokutu do 20000 Kč.
- (3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. b), d) a e) lze uložit pokutu do 50000 Kč.
- (4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. d) a e) spáchaný úmyslně lze uložit pokutu do 100000 Kč.

§ 25

Přestupky pověřených zaměstnanců

- (1) Pověřený zaměstnanec se dopustí přestupku tím, že
 - a) v rozporu s § 16 odst. 1 odepře přijetí oznámení,
 - b) v rozporu s § 17 odst. 1 neposoudí oznámení,
 - c) nevyrozumí oznamovatele o výsledku posouzení oznámení podle § 17 odst. 1 ve stanovené lhůtě,
 - d) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo
 - e) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele nebo osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) bez jejich písemného souhlasu.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu do 20000 Kč.

(3) Za přešupek podle odstavec 1 písm. a), b), d) a e) lze uložit pokutu do 50000 Kč.

(4) Za přešupek podle odstavec 1 písm. d) a e) spáchaný úmyslně lze uložit pokutu do 100000 Kč.

§ 26

Přestupky povinných subjektů

(1) Povinný subjekt se dopustí přešupku tím, že

a) v rozporu s § 4 odst. 4 umožní, aby oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření,

b) neurčí příslušnou osobu podle § 9 odst. 1 nebo jinou příslušnou osobu podle § 10 odst. 7,

c) nezajistí možnost oznamovatele podat oznámení podle § 9 odst. 2 písm. a),

d) nezajistí uveřejnění stanovených informací způsobem umožňujícím dálkový přístup podle § 9 odst. 2 písm. b),

e) v rozporu s § 9 odst. 2 písm. d) nezajistí, aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba nebo aby byl dodržen zákaz poskytnout údaje podle § 20,

f) nezajistí posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou podle § 9 odst. 2 písm. e),

g) v rozporu s § 9 odst. 2 písm. f) nezajistí, aby byl oznamovatel vyrozuměn o přijetí oznámení podle § 12 odst. 2 nebo o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení podle § 12 odst. 3,

h) nezajistí přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení podle § 9 odst. 2 písm. g),

i) v rozporu s § 11 odst. 2 postihne příslušnou osobu za řádný výkon její činnosti, nebo

j) nesplní opatření k nápravě podle § 22 odst. 2.

(2) Za přešupek podle odstavec 1 písm. d) a j) lze uložit pokutu do 400000 Kč.

(3) Za přešupek podle odstavec 1 písm. a) až c) a e) až i) lze uložit pokutu do 1000000 Kč.

§ 27

Přestupky dalších osob

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo brání jinému v podání oznámení.

(2) Přestupku se dopustí ten, kdo v rozporu s § 4 odst. 2 vystaví oznamovatele nebo osobu podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) odvetnému opatření.

(3) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) v rozporu s § 20 odst. 1 poskytne informaci, která by mohla zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení, nebo

b) v rozporu s § 20 odst. 2 poskytne informaci o totožnosti oznamovatele, osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) nebo osoby uvedené v oznámení bez jejich písemného souhlasu.

(4) Osoba, pro kterou oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až f) nebo h) vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, se dopustí přešupku tím, že v rozporu s § 4 odst. 4 umožní, aby oznamovatel nebo osoba podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) byli vystaveni odvetnému opatření.

(5) Za přešupek podle odstavec 3 lze uložit pokutu do 80000 Kč.

(6) Za přešupek podle odstavec 1 lze uložit pokutu do 100000 Kč.

(7) Za přešupek podle odstavec 2 lze uložit pokutu do 1000000 Kč.

(8) Za přešupek podle odstavec 4 lze uložit pokutu do 1000000 Kč.

§ 28

Příslušnost k projednávání přestupků

Přestupky podle tohoto zákona projednává ministerstvo s výjimkou přestupků, které projednává orgán inspekce práce podle zákona o inspekci práce.

ČÁST PÁTÁ

USTANOVENÍ PŘECHODNÉ A ZÁVĚREČNÉ

§ 29

Přechodné ustanovení

Povinné subjekty, s výjimkou veřejných zadavatelů, zaměstnávající ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nejméně 50 a zároveň méně než 250 zaměstnanců, jsou povinny zavést vnitřní oznamovací systém do 15. prosince 2023.

(pozn.: pro povinné osoby dle AML zákona se toto přechodné ustanovení nepoužije, pro implementaci platí termín 1.8.2023)

§ 30

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

(pozn.: 1. srpna 2023)

PODPORA PRO REALITNÍ KANCELÁŘE A SAMOSTATNĚ PODNIKAJÍCÍ MAKLÉŘE NA
www.gaudens.cz

Věděli jste, že v roce 2023 společně s Vámi slavíme již 27 let od založení Realitní akademie Gaudens?

Děkujeme za důvěru.

